

Viktig temanummer

Ingunn Skre

Lars E. Aagaard

Privat praksis, Ski

Temanummeret om *relasjonell psykoanalyse* gir en viktig og betimelig presentasjon av utviklingen innenfor dynamisk tenkning i de senere årene. Det ser ut som om Vestlandet har mobilisert sine beste krefter, sendt dem til Roma, og bedt dem rapportere dypt og bredt om dette sentrale tema. Og de har etter mitt skjønn lyktes med å formidle teorier og erfaringer av betydelig interesse for det kliniske feltet. Artikkene er som helhet forankret i historikken og ajourført til nåtid, samtidig som det knyttes bånd til spedbarnsforskning og kognitiv tenkning underveis.

Et vesentlig moment i denne utviklingen er endringen i motivasjonsteorien og de konsekvenser dette har for den terapeutiske alliansen og samspillet som får utspille seg i møtet mellom to. Selvet sees ikke som et (til tider fragmentert) hele, men som noe sammensatt som under gunstige omstendigheter er i en vekstdialog med andre aspekter av seg selv og omverdenen. Terapeutens autensitet, spontanitet og emosjonelle tilgjengelighet anses som viktige hjelpemidler i arbeidet med å skape mening i pasientens liv.

Av spesiell interesse er forfatterne Veseth og Moltus artikkel om tredjehet, der de tar for seg Jessica Benjamins begrep «thirdness» som metafor for gode måter å være sammen på. Bevissthet om denne tredjehetsmetaforen gir et meningsfylt perspektiv på kvaliteten i møtet mellom pasient og terapeut. I relasjonell psykoanalyse søker man å beskrive mennesket som værende i en relasjonell matrise, hevder forfatterne. Like mye i det terapeutiske møtet som der ute i livet.

I Schanche og Binders intervju med Daniel Stern sier Stern at psykologien «gikk til sengs» med medisinen i USA etter annen verdenskrig. Noen konsekvenser av dette er at medisinsk tenkning nå dominerer, og at økonomisk tenkning og finansielle forhold styrer faglige prioriteringer. Det er et paradoks at nettopp dette nummeret av Tidsskriftet som fokuserer på den sjenerøse, medmenneskelige tilnærming til det terapeutiske arbeidet, også inneholder Mathiesen og Ringdals bidrag (s. 974) om hvordan sterke krefter presser psykologien mot en rigid form av semimedisinsk diagnostisering og minutt-telling av intervensjonene.

Det har ofte slått meg at psykologien bærer i seg en slags lengsel etter å bli konkret og målbar slik storebror medisinen er det. 1:1-forholdet diagnose og behandling er logisk begrunnet i medisinen, men blir ofte en meningsløs tvangstrøye i den psykologiske behandling. På samme måte som syk/frisk-begrepet kan falle på siden av terapiens egentlige hensikt.

Fokus på de seminarer og konferanser der jeg har deltatt i de senere årene, har ofte vært korte, fokuserte behandlinger, mens den dynamiske tenkning har vært svakt representert. Det samme gjelder vel også i noen grad Tidsskriftet og også Foreningens kongress 2006. På denne bakgrunn kommer dette temanummeret som en meget viktig påpekning av den utvikling psykodynamisk tenkning og praksis har hatt i de siste årene, og det skinner igjennom alle artiklene at tilnærmingen er raus, med tid og rom for å arbeide i dette vekstmøtet mellom to mennesker. Der den ene ikke lenger bare er den tause og fortolkende, men også en likemann og et medmenneske.